

**61. YILINDA GEMİ MÜHENDİSLERİ ODASI VE MESLEK
ALANIMIZ SEMPOZYUMU**

**DENİZ ULAŞIMINDAN GEREĞİNCE VE
YETERİNCE YARARLANMAYAN
İSTANBUL EKŞİKTİR**

Prof. Dr. Güngör Evren

10-11 Aralık, Kartal

ULAŞTIRMA İÇİN ÖNCE ÜLKEYİ VE KENTİ ANLAMAK GEREK

Ulaőtırmanın genel ilkeleri, kuralları ve çözüm yöntemleri var.

Bilimin ve deneyimlerin ışığında belirlenen koşullara uymak gerekir.

Ama bu gereklere uyulsa bile, her ülkenin ve kentin özgün koşullarını göz ardı eden çözümler geçerlilik kazanamazlar.

ULAŖTIRMAÜZERİNE BİLİNER/SÖYLENER DOĐRULAR

- Gerçek anlamda planlı bir gelişme sağlanmalıdır.
- Sistemin bütününer kapsayan bir “Ulusal Ulaştırma Yasası”na, “İstanbul Ulaştırma Yönetimi” Yasasına gerek bulunmaktadır.
- Ulaştırma sisteminin bütünlüğünü gözeterek etkin bir yönetim gereklidir.
- Plan, Kalkınma Planları ile uyumlu olmalıdır.
- Yatırım değerlendirilmesi yöntem ve süreci sürdürülebilir ulaştırma bağlamında yeniden belirlenmelidir.

ULAŐTIRMAÜZERİNE BİLİNEN/SÖYLENEN DOĐRULAR

-Yatırım baŐta, karar süreçleri saydam ve halkın katılımının sağlandığı bir yapıya kavuŐturulmalıdır.

-Planın, güncelleŐtirilmesi çalıŐmalarının gerçekteŐtirilmesini ve planın yürütülmesini izleyecek organların örgütsel konumlarının, yetki ve sorumlulukların açıklıkla tanımlanmasını zorunludur.

SÜRDÜRÜLEBİLİR ULAŞTIRMA

- Sürdürülebilir ulaştırma, bilinen tanımları, ekonomik, sosyal ve çevresel boyutlarının yanında : ulaştırma olanaklarının hakça dağıtımı, düşük gelirliler, engelliler ile ilgili sorunların çözümü, yürüme ve bisiklet kullanabilmesi olanaklarının geliştirilmesi, nitelikli doğal yaşam alanlarının ve estetik çevre görünümünün korunması ve iyileştirilmesi gibi konulara da özel önem verilmesini gerektirmektedir.

İSTANBUL'UN ULAŞTIRMASI İÇİN ÖNCE İSTANBUL'U ANLAMAK GEREK

Bu bağlamda, İstanbul'un iki kıtaya el ele, denizle bütünleşmiş ve belirleyici karakterini bu bütünleşmeden kazanmış olduğu gerçeğini akıldan çıkarmadan İstanbul'un sorunlarını çözümlenmek ve çözmek, yani öncelikle İstanbul'u doğru anlamak ve her alanda İstanbul'a yakışanı yapmak zorunludur.

Yani öncelikle İstanbul'u anlamak ve "Nasıl bir İstanbul için ?" sorusunu yanıtlamak gerek.

İŞTE İSTANBUL

Naşide Göktürk

.....

*topla kendini topla
vururum seni İstanbul
vururum en yeşil baharından
Kızkulenden Aşiyân'dan Bebek'den
denizinden vururum seni masmavi kanarsın
masmavi ağlarım sana
kendini vurdurma bana
topla kendini
topla kendini şehr-i İstanbul*

İŞTE İSTANBUL

Nazım Hikmet

.....

*Başım köpük köpük bulut,
içim dışım deniz,
ben bir ceviz ağacıyım Gülhane parkında,
budak budak, şerham şerham ihtiyar bir ceviz.
Ne sen bunun farkındasın, ne polis farkında.*

İŞTE İSTANBUL

Nedim

*Bir gevher-i yek-pâre iki bahr arasında
Hurşîd-i cihan-tâb ile tartılsa sezadır.*

(İki deniz arasında tek bir elmas parçası gibidir,
cihanı aydınlatan güneşle tartılmaya lâyıktır.)

İŞTE İSTANBUL

Kanal İstanbul projesinin yeni güzergâhı

1. ŞEHİR AVRUPA YAKASI

Havaalanı Ticaret alanı
Yat Limanı
Karaburun
Lüks konut alanları
İleri Teknoloji üssü
Eğitim yerleri (Okul, Üniversite)

2. ŞEHİR ANADOLU YAKASI

Kanal İstanbul'un ilk planlanan projesi

Derinliği 25 metre
Genişliği 200 metre
Kanalın Uzunluğu 35-40 km arası

Kanal İstanbul'un iki ucuna da Manhattan modeli gökdelenlerle, kongre merkezleri vs. inşa edilecek.

İSTANBUL VE ONUN İÇİN YAPILANLAR

- Bildiğimiz her yanı deniz, denizle iç içe, içli dışlı İstanbul...
- Haritada onun için yapılan ve yapılmak istenen dünyanın en geniş ve uzunluğu da hatırı sayılır 3.Köprü, Dünyanın en büyük kapasiteli (150 milyon yolcu/yıl) 3. Havaalanı, iki yakaya iki şehir, Avrasya Tüneli, Üç katlı yeni bir Boğaz Tüneli, Çılgın proje : Kanalistanbul, ...
- Deniz nimetinden yararlanmayı düşünen Akıllı bir ulaştırma projesi arıyoruz, yok...

DENİZ ULAŞIMI NEREDE ?

- İstanbul'un denizden uzaklaşarak gelişmesinden dolayı denizyolundan yararlanma niteliğinin azaldığı, bu nedenle ulaştırmada deniz payının düşük kaldığı görüşü doğru değildir.
- Gerekli raylı sistem projeleri öncelik sıralarına göre daha hızlı şekilde gerçekleşsin diye bakıyoruz. Son günlerin gündemindeki metro hattı : Kabataş-Beşiktaş-Mecidiyeköy-Mahmutbey. Niçin Kabataş-Beşiktaş bu hattın içinde ?
 - Sorun Beşiktaş ile bağlantıysa, Eminönü-Beşiktaş denizyolu bağlantısı etüdü yapılmış mıdır ?
 - Yapılmış ise sonucu nedir ?

DENİZ ULAŞIMI NEREDE ?

- Haydarpaşa gibi demiryolu bağlantısı da olan etkin bir denizyolu odağını ortadan kaldırmak için çaba gösteriliyor.
- Bazı Boğaz sahil boyu hatları denemeleri kısa sürede sonlandırılmıştır. Niçin ?
- Zaman zaman, lâf arasında, deniz ulaşımı maliyetinin yüksek olduğu ileri sürülmektedir. Bu söyleminin gerçeği nedir ?

DENİZ ULAŞIMI NEREDE ?

- Deniz ulaştırmasının uzun mesafeli karayolu trafiklerini üstlenerek trafik tıkanıklığını azaltması yeteneği düşünülüyor mu ?
- Bütün büyük kentler gibi İstanbul ulaştırması çözümünün toplu taşımada olduğu gerçeğini bilmeyen kalmadı. Etkin ve başarılı bir toplu taşıma için de omurgasını raylı sistemin oluşturduğu ve deniz yolu ile entegrasyonun sağlandığı, otobüslerle desteklenen bir altyapıya gereksinim olduğu da bilinen bir gerçek.

İSTANBUL İÇİN DENİZ ULAŞTIRMASININ ULAŞTIRMAYI AŞAN ANLAMI

- Öncelikle sürdürülebilirlik kavramının içini iyi doldurmamız gerekir diye düşünüyorum. Gelecek kuşaklara karşı yükümlülük ve sorumluluğumuzu, konunun ekonomik, sosyal ve çevresel boyutlarını unutmadan kavrama somut bir nitelik kazanmak gerekli.
- Sürdürülebilirlik, doğrudan insana yönelik, insan odaklı ve insan yaşamının her yönüyle zenginleşmesini ve mutluluğa açılımının sağlamasını amaçlamalıdır.

İSTANBUL İÇİN DENİZ ULAŞTIRMASININ ULAŞTIRMAYI AŞAN ANLAMI

- Bu anlayış doğrultusunda, İstanbul gibi bir kentte insanların bu kentin güzelliklerini duyumsamadan, başka hiç bir kentte bulunmayan olağanüstü özelliklerinin farkına varmadan yaşamaları yazıktır. Bu bağlamda Boğaz'dan vapurla geçip Tarihi Yarımada silüetini her seferinde hayranlıkla izleyememek , arkadan o güzelliği gölgeleyen ucubeleri fark edip tepki gösterememek İstanbul'u yaşamamaktır.

SORULAR SORGULAMALAR NEYE YARAR ?

Konuşmanın başında gördüğümüz haritanın ortaya koyduğu ve özetlenen olup bitenler ışığında son dönemlerde kendi kendime şu soruyu sormadan edemiyorum :

Plansız-etütsüz işler yapılırken, plan diye plan kavramı ile uyumsuz belgeler üretilirken, yüzlerce uzman ve akademisyene hazırlatılan plan henüz tamamlanmamışken önemli yatırım kararları alınırken, uygulanması beklenen planlar ortadayken plan dışı ve plan stratejilerine aykırı yatırımlar yapılırken bilimsel görüş, öneri ve çözümler, planlar neye yarar?

SON BİR SORU

- Plan dışı, doğayı ve çevreyi tahrip edecek yatırımlarla ilgili yargı kararlarına bile uyulmaması gerçeği karşında planlı gelişme nasıl gerçekleştirilecektir ?

Öncelikle bu soruyu yanıtlamak zorundayız.

SON SÖZ : BİR ÖNERİ, DAHA DOĞRUSU BİR DİLEK

Yukarıdaki olumsuz görüşlere karşın sözlerimi yine de iki öneri ile tamamlamak istiyorum.

-Sağlıklı gelişme için gerçek anlamda planlı bir çaba

-Bilinçlenmiş, planın gerekliliğini özümsemiş bir toplum.

TEŞEKKÜRLER